

Introducció

La intervenció humana sobre la Terra és tan antiga com la mateixa Humanitat, tot i que les escales temporals i espacials d'aquesta intervenció han canviat amb el temps. La disponibilitat de recursos, l'evolució de la tecnologia i les contínues variacions de factors socioeconòmics i demogràfics expliquen, moltes vegades, els canvis i les dinàmiques dels assentaments humans, i configuren els problemes i les accions que al llarg de la història s'han produït sobre el medi, en general, i sobre el territori, en particular. Aquesta visió tan interessant i ambiciosa, que s'anomena canvi global, tracta de les variacions i els canvis que l'evolució social i econòmica han induït en l'època moderna.

Els diversos capítols d'aquest llibre analitzen un dels elements que contribueix al canvi ambiental global: el canvi climàtic. La creació del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC¹) per part de les Nacions Unides i de l'Organització Meteorològica Mundial, l'any 1988, va suposar un gran pas endavant ja que va permetre disposar d'un ens científic independent, format per experts de tot el món, que analitza periòdicament, des d'una perspectiva exclusivament científica, l'estat del coneixement sobre el canvi climàtic.

Des de la seva creació, l'IPCC ha publicat tres informes genèrics i un bon conjunt d'informes

sectorials o d'estudis que presenten diversos escenaris de canvi climàtic. Els informes de l'IPCC també inclouen resums tècnics per a les persones responsables de la presa de decisions, que condensen les conclusions més rellevants dels seus extensos capítols temàtics. El tercer i, fins ara, últim informe de l'IPCC, publicat l'any 2001, expressava la conveniència de desenvolupar estudis regionals sobre el canvi climàtic i els seus efectes.

Efectivament, el canvi climàtic és un fenomen d'abast global, però els seus impactes i les eventuais accions que es puguin prendre per adaptar-s'hi són diferents per a cada país i territori. Catalunya haurà d'actuar assumint el paper que li toca dins de l'Estat espanyol i de la Comunitat Europea. No obstant això, per tal de poder elaborar i desenvolupar una estratègia pròpia en aquest àmbit cal conèixer les característiques climàtiques del territori i les previsions sobre la dimensió dels possibles canvis de clima a mitjà termini, així com els possibles efectes i les conseqüències d'aquest fenomen a Catalunya.

Aquest és, precisament, l'objectiu d'aquest informe. En el moment de començar a plantejar-se'n l'elaboració, ara fa ja tres anys, es va reunir un grup d'experts que des d'aleshores s'ha ocupat d'analitzar tota la informació produïda al nostre país sobre l'escalfament global i l'eventual canvi del clima, valorar la informació elaborada arreu que pugui ser aplicable a Catalunya, de-

---

1. De l'anglès Intergovernmental Panel on Climate Change.

tectar les llacunes de coneixement existents, i fer propostes sobre les diferents opcions a seguir de cara al futur.

El llibre que teniu a les mans és el resultat del treball de tots aquests experts. Com el lector podrà comprovar, el text reflecteix l'heterogeneïtat del coneixement que a hores d'ara tenim sobre el canvi climàtic al nostre país. En general, Catalunya no té una tradició consolidada de recerca en l'àmbit de la climatologia i, per tant, hi ha un considerable dèficit de coneixement sobre aspectes importants d'aquesta disciplina en la nostra àrea geogràfica, que la intensa feina feta durant els darrers anys no ha aconseguit pal·liar.

El gruix de l'informe té com a principal objectiu analitzar els impactes i les possibles mesures d'adaptació en diferents sectors d'activitat econòmica. Com el lector podrà comprovar, aquest apartat també mostra heterogeneïtats en el tractament i l'avaluació del fenomen, ja que mentre alguns sectors tenen una llarga tradició i un bon coneixement de la incidència dels canvis ambientals en el seu funcionament, altres estan en una situació ben incipient. L'informe acaba amb tres capítols dedicats a aportar una visió de l'estructura i els compromisos normatius en l'àmbit del canvi climàtic, i amb una pinzellada sobre la percepció socials dels temes de l'escalfament de l'atmosfera i el canvi del clima.

És molt difícil pretendre que un estudi d'aquestes característiques doni una visió completa i exhaustiva de tots els aspectes en què el canvi climàtic influencia el nostre país. No obstant això, sí que pot donar molts indicis. Crec que s'ha aconseguit plenament, i que l'informe presenta clarament com estaven les coses en el moment de tancar la redacció del text, al voltant de la tardor de 2003 (cal assenyalar, però, que alguns dels capítols s'han actualitzat amb la informació generada l'any 2004). Amb la publicació de l'informe acaba el compromís assumit per tot

aquells que hem participat en aquest projecte tan engrescador. No obstant això, en un futur no gaire llunyà, potser d'aquí a uns cinc anys, caldrà tornar a elaborar un informe semblant que permeti incorporar el progrés en el coneixement del canvi climàtic i que, al mateix temps, permeti estudiar l'evolució del Principat respecte a aquest fenomen.

Qualsevol treball d'aquesta envergadura ha d'acabar, en justícia, amb un capítol d'agraïments. En primer lloc, doncs, vull manifestar el meu profund agraïment als autors dels diversos capítols. Amb alguns d'ells m'uneixen lligams de col·laboracions passades. Altres els he conegut, justament, en motiu d'aquest projecte. Tothom ha respost produint un treball amb rigor i qualitat, complint terminis i expectatives.

Sense l'encàrrec fet pel Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS) i el seu suport material, tècnic i humà, aquest treball no s'hauria dut a terme. Per tant, el meu agraïment més profund als consellers del CADS que van creure en la importància d'aquest estudi i van aprovar l'encàrrec de realitzar-lo, a en Jordi Rodó i en Joan Roca, exdirector i actual director del CADS respectivament, i a l'Arnau Queralt, coordinador tècnic del consell, així com a la resta de l'equip humà d'aquest organisme, que l'han impulsat i l'han portat de braç fins la seva publicació.

Durant l'elaboració del treball hem comptat amb el suport del Servei Meteorològic de Catalunya, per la qual cosa voldria fer extensiu el meu agraïment al Sr. Oriol Puig i al Sr. Joan Pallisé. L'Institut d'Estudis Catalans és, juntament amb el CADS, coeditor d'aquest llibre però també vull agrair el suport proporcionat per l'IEC, institució de la qual tinc l'honor de ser membre, per la seva contribució a la gestió del projecte i de la seva publicació, a més del suport administratiu i informàtic. També la Sra. Neus Portet, actualment al Centre de Recerca Matemàtica, ha resolt amb eficiència totes les qüestions admi-

nistratives, ha mantingut la web i ha facilitat la comunicació entre els autors, tots els quals estem molt agraïts per la seva tasca.

Finalment, agraeixo molt especialment la sensibilitat de la Fundació Caixa de Sabadell, l'obra Social de Caixa Tarragona i de la Fundació Caixa

de Girona, que han comprès la importància d'aquesta estudi i n'han cofinançat l'edició.

Josep Enric Llebot

Director de l'Informe sobre
el Canvi Climàtic a Catalunya